

STANOVISKO GENERÁLNEHO ADVOKÁTA

YVES BOT

prednesené 28. apríla 2008¹

1. V predmetnej veci sa má Súdny dvor po prvýkrát vyjadriť k pôsobnosti článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV², ktorý upravuje dôvod na nepovinné nevykonanie európskeho zatykača.

2. Podľa tohto ustanovenia súdny orgán členského štátu výkonu (ďalej len „vykonávajúci súdny orgán“) môže odmietnuť vykonať európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu alebo ochranného opatrenia, ak sa požadovaná osoba zdržiava alebo je štátnym občanom alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcim členskom štáte a tento štát sa zaviazal, že sám vykoná rozsudok alebo ochranné opatrenie.

3. Oberlandesgericht Stuttgart (Nemecko) sa podľa vyhlásenia Spolkovej republiky Nemecko v súlade s článkom 35 EÚ môže obrátiť na Súdny dvor s návrhom na začatie prejudiciálneho konania a výklad aktu prijatého v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach³, akým je rámcové rozhodnutie. Tento súd hľadá odpoveď na

otázku, v akom rozsahu sa dôvod na nevykonanie uvedený v jeho článku 4 bode 6 môže uplatniť na poľského občana Szymona Kozłowského, ktorý je predmetom zatykača vydaného Poľskou republikou na účely výkonu trestu odňatia slobody a ktorý je v súčasnosti držaný v Nemecku, kde vykonáva trest odňatia slobody v dĺžke tri roky a šesť mesiacov.

4. Tento súd sa konkrétnejšie pýta, v akom rozsahu sa pán Kozłowski môže považovať za osobou, ktorá sa zdržiava alebo má trvalý pobyt v Nemecku vzhľadom na tieto okolnosti: nebýval v tomto štáte nepretržite, nebýva v ňom súlade s vnútroštátnou právnou úpravou o vstupe a pobyte cudzincov, pravidelne na jeho území páchal trestnú činnosť a nakoniec je v ňom uväznený.

5. Rovnako sa pýta na dôsledky, ktoré treba vyvodiť zo skutočnosti, že dotknutá osoba nesúhlasila s vykonaním európskeho zatykača a že vo vnútroštátnom práve nemecký občan, ktorý nesúhlasí s vykonaním takéhoto zatykača, nemôže byť odovzdaný proti svojej vôli súdnym orgánom iného členského štátu.

1 — Jazyk prednesu: francúzština.

2 — Rámcové rozhodnutie z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi (Ú. v. ES L 190, s. 1; Mim. vyd. 19/006, s. 34, ďalej len „rámcové rozhodnutie“).

3 — Informácia týkajúca sa dátumu nadobudnutia platnosti Amsterdamskej zmluvy (Ú. v. ES L 114, 1999, s. 56).

6. Oberlandesgericht žiadal Súdny dvor, aby sa touto vecou zaoberal v naliehavom prejudiciálnom konaní upravenom v článkoch 23a Štatútu Súdneho dvora a 104b jeho rokovacieho poriadku z dôvodu, že pán Kozłowski, ktorého trest odňatia slobody v Nemecku končí 10. novembra 2009, môže využiť prepustenie na slobodu už od 10. septembra 2008.

7. Súdny dvor nevyhovel tejto žiadosti z dôvodu, že mu došla pred 1. marcom 2008, keď nadobudli účinnosť ustanovenia o naliehavom prejudiciálnom konaní. Naopak, rozhodol o konaní o tejto veci v skrátanom súdnom konaní upravenom v článku 104a rokovacieho poriadku.

8. V súlade s článkom 104a piatym odsekom rokovacieho poriadku Súdny dvor v rámci skrátaného súdneho konania rozhodne „po vypočutí generálneho advokáta“. Napriek tomu sa mí z dôvodu nových otázok položených vnútroštátnym súdom a ich významu pre právny poriadok Spolkovej republiky Nemecko zdalo ako nevyhnutné predložiť písomne dôvody, ktoré odôvodňujú odpovede, ktoré navrhmem Súdnemu dvoru.

9. V tomto zaujatí stanoviska navrhujem Súdnemu dvoru v prvom rade dospieť k záveru, že právna úprava členského štátu

stanovujúca, že občan tohto členského štátu nemôže byť odovzdaný proti svojej vôli súdnym orgánom iného členského štátu na účely vykonania európskeho zatykača vydaného na účely výkonu trestu, je v rozpore s rámcovým rozhodnutím. Z toho vyvodzujem, že takáto právna úprava nemôže brániť príslušným nemeckým súdnym orgánom, aby vykonali európsky zatykač vydaný Poľskou republikou proti pánovi Kozłowskiemu.

10. V druhom rade preskúmam pojmy „zdržiava sa“ a „má trvalý pobyt“ v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia. Súdnemu dvoru navrhmem, aby dospel k záveru, že osoba sa zdržiava alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcim členskom štáte v zmysle tohto ustanovenia, ak v ňom má táto osoba centrum svojich hlavných záujmov, takže výkon trestu v tomto štáte sa zdá byť nevyhnutný na účely podpory jeho výchovy a opätovného začlenenia do spoločnosti. Poukazujem na to, že vykonávajúci súdny orgán musí na účely posúdenia, či je táto podmienka splnená, preskúmať všetky relevantné skutočnosti individuálnej situácie dotknutej osoby.

11. Ďalej vysvetlím dôvody, pre ktoré podľa môjho názoru okolnosti, že osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, nepretržite bývala vo vykonávajúcim členskom štáte a že je tam uväznená, nepredstavujú určujúce alebo relevantné kritériá na účely posúdenia, či sa zdržiava alebo má trvalý pobyt v tomto štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia.

12. Nakoniec poukážem na to, že okolnosti, že dotknutá osoba býva vo vykonávaní členskom štáte v rozpore s právnou úpravou tohto štátu o vstupe a pobyte cudzincov a že v ňom pravidelne pácha trestnú činnosť, nebránia tomu, aby mala postavenie osoby zdržiavajúcej sa alebo majúcej trvalý pobyt v tomto štáte, ak je táto osoba občanom Únie, ibaže bola predmetom rozhodnutia o vyhostení v súlade s právom Spoločenstva.

I — Právny rámec

A — Rámcové rozhodnutie

13. Predmetom rámcového rozhodnutia je zrušenie formálneho postupu vydávania osôb medzi členskými štátmi upraveného rôznymi dohovormi, ktorých sú členské štáty zmluvnými stranami a jeho nahradenie systémom vydávania osôb medzi súdnymi orgánmi⁴. Spočíva na zásade vzájomného uznávania súdnych rozhodnutí v trestných veciach, ktoré predstavuje „základný kameň“ justičnej spolupráce⁵. Mechanizmus európskeho zatykača zavedený rámcovým rozhodnutím spočíva na „vysokej miere dôvery“ medzi členskými štátmi⁶.

4 — Odôvodnenie č. 1 a 5 rámcového rozhodnutia.

5 — Odôvodnenie č. 6 rámcového rozhodnutia.

6 — Odôvodnenie č. 10 rámcového rozhodnutia.

14. Článok 1 rámcového rozhodnutia má názov „Definícia európskeho zatykača a povinnosť vykonať ho“. Stanovuje:

„1. Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom s cieľom zatknúť a vydať požadovanú osobu inému členskému štátu [Európsky zatykač je súdne rozhodnutie vydané členským štátom, ktorého cieľom je, aby iný členský štát zatkol a vydal požadovanú osobu — *neoficiálny preklad*] na účely vedenia trestného stíhania alebo výkonu trestu alebo ochranného opatrenia.

2. Členské štáty vykonávajú každý európsky zatykač na základe zásady vzájomného uznávania a v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia.

3. Toto rámcové rozhodnutie nebude meniť povinnosť rešpektovať základné práva a základné právne princípy zakotvené v článku 6 Zmluvy o Európskej únii.“

15. Ak je európsky zatykač vydaný na výkon trestu alebo ochranného opatrenia, musí ísť v súlade s článkom 2 rámcového rozhodnutia o tresty s minimálnou dĺžkou štyri mesiace.

16. Ten istý článok 2 upravuje zoznam 32 trestných činov, pre ktoré, ak sú trestané vo vydávajúcom členskom štáte trestom odňatia slobody alebo ochranným opatrením, ktorých horná hranica je najmenej tri roky, európsky zatykač musí byť vykonaný, aj keď dotknuté činy nie sú trestané vo vykonávajúcom členskom štáte. Pre ostatné trestné činy môže vykonávajúcí členský štát odovzdať osobu, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, podriaďiť podmienke ich dvojitej trestnosti.

17. Články 3 a 4 rámcového rozhodnutia sa venujú dôvodom na povinné nevykonanie európskeho zatykača a dôvodom na nepovinné nevykonanie európskeho zatykača. Článok 4 bod 6 tohto rámcového rozhodnutia uvádza:

„Vykonávajúcí súdny orgán môže odmietnuť vykonať európsky zatykač:

...

ak európsky zatykač bol vydaný pre účely výkonu trestu alebo ochranného opatrenia, ak sa požadovaná osoba zdržiava alebo je štátnym občanom alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte a tento štát sa zaviazal, že vykoná rozsudok alebo ochranné opatrenie v súlade so svojimi vnútroštátnymi právnymi predpismi.“

18. Tento dôvod na nepovinné nevykonanie je doplnený článkom 5 bodom 3 rámcového rozhodnutia uplatniteľným v prípade, ak je európsky zatykač vydaný na účely trestného stíhania. Podľa tohto ustanovenia odovzdať osobu, na ktorú bol vydaný takýto európsky zatykač, môže podliehať podmienke, že táto osoba, ak je občanom alebo osobou s trvalým pobytom vo vykonávajúcom členskom štáte, bude po vypočutí vrátená do tohto štátu s cieľom výkonu trestu alebo ochranného opatrenia, ktorý bol proti nej vydaný vo vydávajúcom členskom štáte.

19. Rámcové rozhodnutie tiež upravuje práva, ktoré má osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač. Podľa článku 11 tohto rámcového rozhodnutia vykonávajúcí súdny orgán musí informovať túto osobu najmä o možnosti súhlasiť alebo nesúhlasiť s odovzdaním súdnemu orgánu vydávajúceho členského štátu (ďalej len „vydávajúcí súdny orgán“).

20. Tento súhlas sa musí udeliť pred vykonávajúcim súdnym orgánom za podmienok, z ktorých je zrejmé, že bol vyjadrený dobrovoľne, pričom dotknutá osoba môže byť zastúpená právnym zástupcom a prípadne môže požiadať o ustanovenie tlmočníka. Úradne sa zaznamená v zápisnici a je v zásade neodvolateľný⁷.

7 — Články 11 a 13 rámcového rozhodnutia.

21. Podľa článku 15 rámcového rozhodnutia vykonávajúci súdny orgán rozhodne v lehotách a za podmienok definovaných v tomto rámcovom rozhodnutí o tom, či osobu odovzdá. Podľa toho istého článku ak vykonávajúci súdny orgán považuje informácie oznámené vydávajúcim členským štátom za nedostatočné na rozhodnutie o vydaní, požiada o urýchlené doplnenie ďalších potrebných informácií.

22. Článok 17 rámcového rozhodnutia stanovuje lehoty a postupy na rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača. Stanovuje:

„1. Európsky zatykač sa prejednáva a vykonáva ako naliehavá záležitosť.

2. V prípadoch, ak vyžiadaná osoba súhlasí so svojím odovzdaním, konečné rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača sa prijme v lehote 10 dní po prejavení súhlasu.

3. V ostatných prípadoch konečné rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača sa prijme v lehote 60 dní po zatknutí vyžiadanej osoby.

...“

23. Vyžiadaná osoba sa odovzdá čo najskôr vydávajúcemu súdnu orgánu a najneskôr do 10 dní po prijatí konečného rozhodnutia o vykonaní európskeho zatykača. Ak však táto osoba už bola odsúdená za iné činy, než sú činy uvedené v európskom zatykači, vykonávajúci súdny orgán môže odložiť jej odovzdanie, aby jej umožnil výkon trestu vo vykonávajúcom členskom štáte⁸.

B — *Vnútroštátne právo*

24. Článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia bol prebratý do nemeckého práva rôznymi ustanoveniami podľa toho, či je dotknutá osoba nemeckým občanom alebo cudzincom.

25. Postavenie nemeckých občanov je upravené článkom 80 ods. 3 zákona o medzinárodnej právnej pomoci v trestných veciach (Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen) z 23. decembra 1982 v znení zákona o európskom zatykači (Europäisches Haftbefehlsgesetz) z 20. júla 2006⁹. Toto ustanovenie znie:

8 — Články 23 a 24 rámcového rozhodnutia.

9 — BGBl. 2006 I, s. 1721, ďalej len „IRG“.

„Extradícia nemeckého občana na účely výkonu trestu je prípustná iba vtedy, ak s tým stíhaná osoba vysloví súhlas v zápisnici o výsluchu po tom, ako bola riadne poučená...“

26. Postavenie cudzincov, či už sú občanmi iného členského štátu alebo tretieho štátu, je upravené článkom 83b ods. 2 IRG. Toto stanovuje:

„Udeliť povolenie na vydanie cudzinca, ktorý má v tuzemsku svoj zvyčajný pobyt, je možné odmietnuť, keď

...

b) pri vydaní na účely výkonu trestu tento po riadnom poučení nedá do súdneho protokolu k tomu súhlas a prevažuje jeho záujem hodný ochrany vykonať trest v tuzemsku...“

27. Vnútroštátny súd spresňuje, že tieto ustanovenia v rozsahu, v akom uprednostňujú nemeckých občanov a nerozlišujú medzi

cudzincami, ktorí sú občanmi iných členských štátov a tými, ktorí sú občanmi tretích štátov, boli prijaté v nadväznosti na rozhodnutie Bundesverfassungsgericht (Nemecko) vydané 18. júla 2005, v ktorom vyhlásil predchádzajúci zákon za protiústavný z dôvodu, že neprimerane zasahoval do základného práva každého nemeckého občana byť vydaný¹⁰.

28. Pokiaľ ide o procesné hľadisko, vnútroštátny súd uvádza, že rozhodnutie o výkone európskeho zatykača vydané proti cudzincovi prijme Generalstaatsanwaltschaft¹¹ vtedy, ak dotknutá osoba nesúhlasí so svojim odovzdaním a toto rozhodnutie podlieha preskúmaniu zo strany Oberlandesgericht.

II — Skutkový rámec

29. Nemecké súdne orgány majú rozhodnúť o žiadosti o odovzdanie pána Kozłowskiého na základe európskeho zatykača vydaného 18. apríla 2007 súdom v Bydgoszcz (Poľsko)

10 — Článok 16 ods. 2 Základného zákona Spolkovej republiky Nemecko (Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland) stanovuje: „Žiadny nemecký občan nemôže byť vydaný [do] cudziny. Odchylná právna úprava môže byť prijatá zákonom pre vydanie [do] členského štátu Európskej únie alebo medzinárodnému súdu v rozsahu, v akom sú zarúčené zásady právneho štátu.“

11 — Služby prokuratúry pri príslušnom odvolacom súde.

na účely výkonu trestu odňatia slobody päť mesiacov uloženého právoplatným rozsudkom.

30. Pán Kozłowski nesúhlasil s týmto odovzdaním. Generalstaatsanwaltschaft Stuttgart, nemecký vykonávajúci súdny orgán, ho 18. júna 2007 informoval, že mal v úmysle nevzniesť žiadny dôvod na nevykonanie. Podľa tohto orgánu totiž dotknutá osoba nemala svoj zvyčajný pobyt v Nemecku a jej opakované pobyty v tomto členskom štáte mali za cieľ iba získať peňažné prostriedky páchaním trestnej činnosti popri nízkych dávkach v nezamestnanosti prijímaných v Poľsku a materiálnej podpore jej rodičov. Generalstaatsanwaltschaft sa tiež domnieva, že nie je potrebné v prípade tejto osoby vykonať podrobné a časovo nákladné zisťovania na zistenie, kde, kedy, u koho a na aké ciele dotknutá osoba bývala. Z tohto dôvodu navrhol Oberlandesgericht, aby schválil vykonanie európskeho zatykača.

31. Pán Kozłowski sa v súčasnosti nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody v Stuttgart (Nemecko), kde vykonáva trest odňatia slobody v dĺžke troch rokov a šesť mesiacov, na ktorý bol odsúdený dvoma rozsudkami Amtsgericht Stuttgart (Nemecko) z 27. júla 2006 a 25. januára 2007 pre mnohé podvody spáchané v Nemecku.

32. Vnútroštátny súd uvádza, že podľa odsudzujúcich rozsudkov vydaných proti pánovi Kozłowskiemu je tento slobodný a bezdetný. Ovláda len veľmi slabo, resp. vôbec neovláda nemecký jazyk a od roku 2002 je alkoholik. Vyrastal v Poľsku. Po ukončení školskej dochádzky absolvoval školenia v oblasti varenia a pracoval ako kuchár do konca roku 2003. Pán Kozłowski poberal približne počas jedného roka mesačné dávky v nezamestnanosti vo výške 100 eur. Jeho posledným trvalým pobytom v Poľsku bolo Sosno (Województwo kujawsko-pomorskie — Kujavsko-pomorské vojvodstvo).

33. Vo februári 2005 podľa rozsudku z 27. júla 2006 pán Kozłowski vstúpil na nemecké územie s cieľom získania práce. Príležitostne pracoval v sektore stavebníctva a býval v Nemecku až do jeho zatknutia 10. mája 2006 s prerušením počas vianočných sviatkov.

34. Naopak podľa rozsudku z 25. januára 2007 pán Kozłowski viackrát prišiel do Nemecka od januára 2005, ale jeho životné potreby zabezpečovala rodina jeho rodičov. Počas svojho výsluchu vyhlásil, že mal v úmysle prísť do Nemecka a nájsť tam prácu s cieľom vyrovnania odmeny pre advokáta vzťahujúce sa na vec, v ktorej bol vydaný európsky zatykač. Rovnako poukázal na stretávanie sa s nevhodnými osobami a vyjadril vôľu zostať po prepustení v Nemecku.

III — Návrh na začatie prejudiciálneho konania

nie je isté, či je jeho pobyt v Nemecku legálny, a

35. Oberlandesgericht vysvetľuje, že rieši tieto dve otázky. Po prvé musí určiť, či sa zvyčajný pobyt pána Kozłowskiého nachádzal na nemeckom území alebo či sa tam ešte nachádza. Ak bude odpoveď na túto otázku záporná, schváli výkon európskeho zatykača, pretože všetky ostatné podmienky stanovené nemeckým právom na tento účel sú splnené. Ak naopak bude odpoveď na túto otázku kladná, Oberlandesgericht bude musieť zrušiť rozhodnutie Generalstaatsanwaltschaft nepoužiť dôvody na nevykonanie, keďže neexistencia zvyčajného pobytu na nemeckom území je základom pre toto rozhodnutie.

— skutočnosť, že pán Kozłowski je vo výkone trestu odňatia slobody.

37. Po druhé sa vnútroštátny súd pýta na súlad nemeckého práva zabezpečujúceho prebratie článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia so zásadou zákazu diskriminácie. Osobitne navrhuje, aby sa Súdny dvor vyslovil o otázke, či a v akom rozsahu možno rozlišovať medzi štátnymi občanmi a cudzincami, ktorí sú občanmi Únie.

36. Konkrétnejšie sa pýta na dôsledky na toto posúdenie, ktoré sa majú vyvodiť z týchto okolností:

38. Vzhľadom na tieto zistenia Oberlandesgericht predložil Súdnemu dvoru tieto dve prejudiciálne otázky:

— prerušenie pobytu pána Kozłowskiého v Nemecku počas vianočných sviatkov v roku 2005 a tiež v júni 2005, ako aj v februári a marci 2006,

„1. Odporuje domnienke, že osoba ‚sa zdržiava‘ alebo ‚má trvalý pobyt‘ vo vykonávajúcim členskom štáte na účely uplatnenia článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia..., skutočnosť, že dotknutá osoba:

— skutočnosť, že pán Kozłowski viac ako tri mesiace po jeho vstupe do Nemecka tam nevykonával žiadnu činnosť a zabezpečoval podstatnú časť svojich životných potrieb páchaním trestnej činnosti, takže

a) sa nepretržite nezdržiava vo [vykonávajúcim] členskom štáte;

- b) sa tam nezdržiava v súlade s vnútroštátnym právom o vstupe a pobyte cudzincov;

IV — Analýza

- c) opakovane tam pácha trestnú činnosť a/alebo

39. Súdnemu dvoru navrhujem, aby preskúmal v prvom rade druhú otázku položenú vnútroštátnym súdom. Preskúmanie prejudiciálnych otázok v tomto poradí je odôvodnené podľa môjho názoru skutočnosťou, že ak by Súdny dvor musel odpovedať na druhú otázku tak, že zásada zákazu diskriminácie bráni odovzdaniu občana členského štátu iného, ako Spolková republika Nemecko, proti jeho vôli, pretože nedostatok súhlasu nemeckého občana vylučuje takéto odovzdanie, prvá otázka by sa stala bezpredmetnou.

- d) je tam vo výkone trestu odňatia slobody?

A — O druhej prejudiciálnej otázke

2. Je v súlade s právom Únie, najmä so zásadou zákazu diskriminácie a zavedením občianstva Únie podľa článku 6 ods. 1 EÚ v spojení s článkami 12 ES a 17 a nasl. ES, prebratie článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia... takým spôsobom, že vydanie vlastných štátnych príslušníkov [vykonávajúceho] členského štátu na účely výkonu trestu proti ich vôli je vždy neprípustné, ale vydanie príslušníkov iných členských štátov sa aj proti ich vôli môže povoliť na základe posúdenia príslušných orgánov štátu? V prípade kladnej odpovede majú sa uvedené zásady zohľadňovať prinajmenšom pri výkone uvedeného posudzovania?“

40. Vnútroštátny súd sa svojou druhou otázkou pýta Súdneho dvora na súlad s právom Spoločenstva rozdielneho zaobchádzania upraveného nemeckou právnou úpravou medzi nemeckými občanmi a občanmi iných členských štátov, pokiaľ ide o účinky nedostatku súhlasu osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač.

41. Pýta sa z dôvodu, že podľa článku 80 ods. 3 IRG je vykonanie európskeho zatykača vydaného na nemeckého občana vylúčené, ak táto osoba nesúhlasí so svojim odovzdaním,

zatiaľ čo podľa článku 83b IRG nedostatok súhlasu občana iného členského štátu môže odôvodniť odmietnutie iba vtedy, ak je výkon trestu na území Spolkovej republiky Nemecko odôvodnený záujmom hodným ochrany.

42. Na zodpovedanie tejto otázky si je potrebné položiť otázku, či sú také ustanovenia právnej úpravy členského štátu, ako je článok 80 ods. 3 IRG v súlade, s právom Spoločenstva. Ide preto o preskúmanie, či článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia musí byť vykladaný v tom zmysle, že bráni alebo nebráni právnej úprave členského štátu, ktorá vylučuje vykonanie európskeho zatykača vydaného na účely výkonu trestu, ak bol tento zatykač vydaný na jedného z jeho občanov a tento občan nesúhlasí so svojim odovzdaním.

43. Iba v prípade, ak je táto právna úprava zlučiteľná s rámcovým rozhodnutím, vzniká otázka, či občan iného členského štátu sa naň môže tiež odvolávať na základe zásady zákazu diskriminácie.

44. Podľa nemeckej vlády je článok 80 ods. 3 IRG zlučiteľný s článkom 4 bodom 6 rámcového rozhodnutia, podľa ktorého, pripomínam, vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vykonať európsky zatykač vydaný na účely výkonu trestu, ak je požadovaná

osoba štátnym občanom alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcim členskom štáte.

45. Podľa tejto vlády toto ustanovenie rámcového rozhodnutia priznáva členským štátom možnosť upraviť osobitný dôvod na nevykonanie založený na štátnej príslušnosti. Nemecká vláda odkazuje tiež na článok 5 bod 3 rámcového rozhodnutia uplatniteľný v prípade, ak bol európsky zatykač vydaný na účely trestného stíhania, podľa ktorého ak osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, je štátnym občanom alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcim členskom štáte, súdny orgán tohto štátu môže podriadiť odovzdanie podmienke, že táto osoba bude vrátená do tohto štátu s cieľom výkonu trestu, ktorý jej bol uložený vo vydávajúcim členskom štáte.

46. Nemecká vláda tvrdí, že táto výnimka v prospech jej občanov je založená na osobitných a vzájomných vzťahoch, ktoré viažu občana k jeho štátu, podľa ktorých tento občan nemôže byť nikdy vydaný zo štátneho spoločenstva. Okrem toho Spolková republika Nemecko má celkom osobitný záujem na opätovnom začlenení svojich občanov do spoločnosti, ktoré má výkon trestu v Nemecku uprednostniť. Z tohto dôvodu článok 80 ods. 3 IRG zrušil akúkoľvek voľnú úvahu, ak nemecký občan nesúhlasí so svojim odovzdaním.

47. Nezdieľam túto analýzu. Iste, článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia tak, ako znie, môže byť chápaný v tom zmysle, ako uvádza

nemecká vláda. Toto ustanovenie však nie je jednoznačné. Môže byť takisto vnímané tak, že členské štáty musia ponechať ich súdnym orgánom možnosť rozhodnúť v každom jednotlivom prípade o odmietnutí alebo neodmietnutí výkonu európskeho zatykača vydaného na účely výkonu trestu, ak sa týka jedného z ich občanov. Toto ustanovenie totiž začína vetou „vykonávajúci súdny orgán môže odmietnuť vykonať európsky zatykač“.

48. Zastávam preto názor, že v súlade s ustálenou judikatúrou sa článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia musí na účely skúmanej otázky vykladať vzhľadom na systém, ktorého je tento článok súčasťou, ako aj na ciele, ktoré sleduje a ciele tohto rámcového rozhodnutia¹².

49. Skúmajúc tento systém a ciele sa domnievam, že téza bránená nemeckou vládou je v rozpore a týmito cieľmi z týchto dôvodov. Na jednej strane v systéme stanovenom rámcovým rozhodnutím nedostatok súhlasu osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, nemôže ako taký odôvodniť rozhodnutie o nevykonaní. Na druhej strane rozhodnutie o odmietnutí môže byť založené na článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia iba vtedy, ak sa výkon trestu vo vykonávajúcom členskom štáte ukáže ako nevyhnutný pri podpore opätovného začlenenia tejto osoby do spoločnosti. Nakoniec,

téza nemeckej vlády zasahuje do potrebného účinku rámcového rozhodnutia, pretože v podstate opätovne v určitom rozsahu zavádza zásadu nevydávania štátnych občanov, ktorú chcel normotvorca Európskej únie v tomto rámcovom rozhodnutí opustiť.

50. Postupne preskúvam každý z týchto bodov. Ďalej z toho vyvodím, že v súlade so zásadami prednosti a konformného výkladu vnútroštátny súd nemá prihliadať na článok 80 ods. 3 IRG, takže toto ustanovenie nemôže tvoriť prekážku odovzdaniu pána Kozłowského.

1. Nesúhlas osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, nemôže ako taký odôvodniť rozhodnutie o nevykonaní

51. Preskúmanie systému upraveného rámcovým rozhodnutím umožňuje dospieť k záveru, že európsky zatykač smeruje k nútenému odovzdaniu osoby z jedného členského štátu do druhého.

52. Z tohto systému totiž vyplýva, že členské štáty sú povinné vykonať každý európsky zatykač, ako to preukazuje použitie vo francúzskej verzii prítomného času

12 — Pozri, pokiaľ ide o nedávne uplatnenie Súdnym dvorom rozhodujúcim vo veľkej komore, rozsudok z 15. apríla 2008, Impact (C-268/06, Zb. s. I-2483, bod 110 a citovanú judikatúru).

oznamovacieho spôsobu v časti vety „členské štáty vykonávajú každý európsky zatykač“ v článku 1 ods. 2 rámcového rozhodnutia¹³.

so svojím odovzdaním, konečné rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača prijme vykonávajúci súdny orgán v lehote 10 dní po prejavení súhlasu, zatiaľ čo ak táto osoba s odovzdaním nesúhlasí, toto rozhodnutie sa prijme v lehote 60 dní po jej zatknutí.

53. Rovnako z toho vyplýva, že odmietnutie vykonania môže vyplývať iba z rozhodnutia vykonávajúceho súdneho orgánu, osobitne odôvodneného jedným z dôvodov na nevykonanie vyčerpávajúco vymenovaných v článkoch 3 a 4 rámcového rozhodnutia. Je nutné konštatovať, že nesúhlas osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, nie je uvedený medzi dôvodmi na povinné alebo nepovinné nevykonanie uvedenými v týchto dvoch článkoch.

56. Právo priznané dotknutej osobe súhlasí so svojim odovzdaním má teda za cieľ umožniť jej urýchliť konanie o odovzdaní. Má tak právo skrátiť procesné lehoty vo vykonávaní členskom štáte a prípadne trvanie väzby nariadenej v tomto štáte na uplatnenie európskeho zatykača. V dôsledku toho môže skôr predstúpiť pred vydávajúci súdny orgán, aby tam uplatnila svoje práva.

54. Možnosť súhlasiť alebo nesúhlasiť s odovzdaním patrí medzi práva priznané v článku 11 rámcového rozhodnutia osobe, na ktorú bol vydaný európsky zatykač. Napriek tomu jediný právny dôsledok tohto zaujatia stanoviska, ktoré je výslovne upravené v tomto rámcovom rozhodnutí, sa týka lehoty, v ktorej musí byť konečné rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača prijaté vykonávajúcim súdnym orgánom.

57. V systéme upravenom rámcovým rozhodnutím však súhlas alebo nesúhlas dotknutej osoby nemajú záväzný vplyv na význam rozhodnutia vykonávajúceho súdneho orgánu.

55. V súlade s článkom 17 ods. 2 a 3 rámcového rozhodnutia ak dotknutá osoba súhlasí

58. Možno sa domnievať, že nesúhlas dotknutej osoby bude viesť vykonávajúci súdny orgán k preskúmaniu prípadnej existencie dôvodov na nevykonanie uvedených v článkoch 3 a 4 rámcového rozhodnutia, ktoré by nevyhnutne neskúmal z úradnej

13 — Preskúmanie iných jazykových verzií vedie k rovnakej analýze. V nemeckej verzii sa uvádza: „Die Mitgliedstaaten vollstrecken jeden Europäischen Haftbefehl“; v anglickom znení sa uvádza: „Member States shall execute any European arrest warrant“, atď.

moci v prípade súhlasu vzhľadom na veľmi krátke lehoty ohraničujúce odovzdanie v tejto situácii.

59. Myslím napríklad na dôvody uvedené v článkoch 3 ods. 2 a 4 ods. 5 rámcového rozhodnutia týkajúce sa hypotéz, v ktorých skutočnosti uvedené v európskom zatykači boli predmetom právoplatného rozsudku vydaného v inom členskom štáte alebo v treťom štáte, už vykonaného alebo ktorého vykonanie už nie je možné. Podľa týchto článkov tieto dôvody predstavujú alebo môžu predstavovať dôvod na nevykonanie v rozsahu, v akom „[je] vykonávajúci súdny orgán... informovaný“.

60. Ak dotknutá osoba nesúhlasí so svojim odovzdaním a uvádza jeden z týchto dôvodov počas svojho výsluchu vykonávaným súdnym orgánom, zatiaľ čo takýto dôvod nie je uvedený v informáciách oznámených vydávajúcim súdnym orgánom, je opodstatnené sa domnievať, že vykonávajúci súdny orgán si od neho vyžiada dodatočné informácie na účely preskúmania existencie dôvodu a vyvodenia dôsledkov vo svojom rozhodnutí.

61. Toto prihliadnutie však nie je výslovne upravené rámcovým rozhodnutím, pretože normotvorca Európskej únie v ňom chcel uprednostniť odovzdanie osoby v čo najkratšom čase.

62. Uplatnenie dôvodu na nevykonanie upravené v článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia takisto nezávisí od súhlasu alebo nesúhlasu dotknutej osoby, aj keď pravdepodobne ide o skutočnosť, na ktorú musí vykonávajúci súdny orgán prihliadnúť v rámci posúdenia tohto dôvodu.

63. V tomto štádiu úvah preto treba dospieť k záveru, že nesúhlas osoby, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, nemôže sám osebe predstavovať dôvod na jeho nevykonanie.

64. Neexistencia odkazu na tento nedostatok súhlasu medzi dôvodmi na nevykonanie uvedenými v článkoch 3 a 4 rámcového rozhodnutia potvrdzuje vôľu normotvorcu Európskej únie vyjadrenú v odôvodnení č. 1 rámcového rozhodnutia zabrániť tomu, aby osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, mohla uniknúť pred spravodlivosťou členského štátu, v ktorom spáchala trestný čin alebo je podozrivá z jeho spáchania.

65. V dôsledku toho nezávisle na skutočnosti, či dotknutá osoba súhlasí alebo nesúhlasí so svojim odovzdaním vydávajúcemu súdnemu orgánu, je úlohou vykonávajúcего súdneho orgánu rozhodnúť o vykonaní európskeho zatykača a môže sa mu brániť iba rozhodnutím osobitne odôvodneným jedným z dôvodov na nevykonanie citovaných v článkoch 3 a 4 rámcového rozhodnutia.

66. Ustanovenie právnej úpravy členského štátu, akým je článok 80 ods. 3 IRG, ktorý robí z nesúhlasu štátneho občana absolútny dôvod na nevykonanie, je preto ako také v rozpore so systematickou rámcového rozhodnutia.

67. Na rozdiel od nemeckej vlády sa nedomnievam, že cieľ, ktorý sleduje článok 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, by mohol vyvrátiť túto analýzu.

2. Cieľ sledovaný článkom 4 bodom 6 rámcového rozhodnutia nemôže odôvodniť absolútnu nemožnosť vykonania európskeho zatykača vydaného na štátneho občana, ak tento občan nesúhlasí so svojim odovzdaním.

68. Ako to nemecká vláda uvádza vo svojich písomných pripomienkach a ako to Oberlandesgericht uviedol vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, dôvod na nevykonanie upravený v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia má za cieľ umožniť začlenenie odsúdenej osoby po ukončení jej trestu do spoločnosti.

69. Iste, tento cieľ nie je výslovne uvedený v rámcovom rozhodnutí, hoci sa jasne nachádzal v návrhu predloženom Komisiou

Európskych spoločenstiev¹⁴. Táto inštitúcia tak navrhovala vložiť do kapitoly venovanej dôvodom odmietnutia odovzdania článok 33 nazvaný „Zásada opätovného začlenenia do spoločnosti“, ktorého odsek 1 znel:

„Vykonanie európskeho zatykača vydaného na požadovanú osobu sa môže odmietnuť, ak táto osoba má väčšie šance na začlenenie do spoločnosti vo vykonávajúcom členskom štáte a ak súhlasí s vykonaním svojho trestu v tomto členskom štáte.

V takomto prípade sa trest uložený vo vydávajúcim členskom štáte vykoná vo vykonávajúcom členskom štáte v súlade s právom tohto členského štátu, ale nemožno ho nahradiť trestom upraveným právom tohto členského štátu pre rovnaký trestný čin.“

70. Článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia sa odlišuje od tohto návrhu. Ponecháva si však jeho podstatnú časť a zrejme zodpovedá rovnakému cieľu, a to uprednostneniu opätovného začlenenia odsúdenej osoby do spoločnosti. Tento názor rovnako zdieľajú vedľajší účastníci konania, ktorí vstúpili do tohto konania. Je založený na viacerých skutočnostiach.

14 — Návrh rámcového rozhodnutia Rady z 25. septembra 2001 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi [COM(2001) 522 v konečnom znení].

71. Tento cieľ v prvom rade vyplýva zo samotného rámcového rozhodnutia.

72. Jeho článok 4 bod 6 stanovuje, že jeho uplatnenie podlieha podmienke, že vykonávajúci členský štát sa zaviazne vykonať trest alebo ochranné opatrenie uložené vo vydávajúcom členskom štáte. Vzhľadom na systém európskeho zatykača, podľa ktorého je odovzdanie zásadou a dôvody na nevykonanie sú výnimkou z tejto zásady, rozhodnutie o nevykonaní môže byť založené na článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia iba vtedy, ak existuje legitímny záujem na vykonaní trestu na území štátu, kde bola dotknutá osoba zatknutá.

73. Rovnakú analýzu možno vykonať, pokiaľ ide o článok 5 bod 3 rámcového rozhodnutia uplatniteľný v prípade, ak je európsky zatykač vydaný na účely trestného stíhania. Podľa tohto ustanovenia, pripomínam, môže odovzdanie osoby, ktorá je štátnym občanom alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcim členskom štáte, podliehať podmienke, že táto osoba bude vrátená do tohto členského štátu s cieľom výkonu trestu, ktorý bol proti nej vydaný vo vydávajúcom členskom štáte.

74. Nevidím žiadny iný legitímny záujem ako záujem uprednostniť opätovné začlenenie odsúdenej osoby do spoločnosti v jej vlastnom záujme a v záujme celej spoločnosti, v ktorej bude musieť táto osoba opäť žiť po skončení trestu.

75. Táto analýza je podporená v druhom rade viacerými aktmi, v ktorých členské štáty a inštitúcie Spoločenstva potvrdili, že trestná sankcia nemusí postihovať výlučne osobu, ale môže mať tiež socializačnú úlohu.

76. Rada Európy túto úlohu potvrdila na jednej strane v odporúčaniach o európskych väzenských pravidlách¹⁵ a na druhej strane v Dohovore Rady Európy o odovzdávaní odsúdených osôb z 21. marca 1983. Táto úloha sa tiež spomína v rezolúcii Európskeho parlamentu o dodržiavaní ľudských práv v Európskej únii (1997)¹⁶, v ktorej táto inštitúcia pripomenula, že trest plnil úlohu pokuty a resocializácie a cieľom bolo v tomto rozsahu opätovné začlenenie odsúdeného z hľadiska ľudského a sociálneho¹⁷.

77. Napriek tomu v rozpore so stanoviskom bráneným nemeckou vládou sa nedomnievam, že resocializácia nemeckého občana, ktorý nesúhlasí so svojim odovzdaním, je vo všetkých prípadoch nevyhnutne lepšie zabezpečená, ak vykoná svoj trest v Nemecku. Inými slovami, aj keď postavenie ako občana vykonávajúceho členského štátu preukazuje existenciu veľmi silného vzťahu s týmto štátom, nie som presvedčený, že môže založiť nevyvrátiteľnú domnienku,

15 — Pozri najmä odporúčanie č. R (87) 3 Výboru ministrov členských štátov o európskych väzenských pravidlách prijaté 12. februára 1987 a nahradené odporúčaním Rec(2006)2 prijatým 11. januára 2006.

16 — Ú. v. ES C 98, 1999, s. 279.

17 — Bod 78.

podľa ktorej vykonanie trestu v tomto štáte je spôsobilejšie lepšej resocializácie dotknutej osoby.

a na kritériá, ktoré navrhнем neskôr v tomto zaujatí stanoviska, či vykonanie trestu na území tohto štátu je nevyhnutné na dosiahnutie jeho resocializácie.

78. Ako dôkaz slúži veľká rôznorodosť ľudských situácií, s ktorými sa súdne orgány členského štátu každodenne stretávajú. Možno si predstaviť prípad nemeckého občana žijúceho už mnoho rokov v inom členskom štáte ako v Nemecku, v ktorom má rodinu a zamestnanie a ktorý opustil výlučne na účely vyhnutia sa vykonania trestu, ktorý mu bol uložený v tomto štáte. Nemyslím si, že v takejto situácii je možné nevyvrátiteľne predpokladať, že resocializácia dotknutej osoby bude lepšie zabezpečená v Nemecku.

81. Opačný výklad, ktorý uvádza nemecká vláda, vedie podľa môjho názoru v určitej miere k opätovnému zavedeniu zásady nevydávania štátnych občanov, ktoré rámcové rozhodnutie opustilo a zbavuje ho časti jeho potrebného účinku.

79. Zastávam preto názor, že cieľ resocializácie sledovaný v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia nemôže odôvodniť, že členský štát zbaví svoje súdne orgány akejkoľvek voľnej úvahy v prípade, ak bol európsky zatykač vydaný na štátneho občana, ktorý nesúhlasí so svojim odovzdaním.

3. Opustenie zásady nevydávania štátnych občanov v rámcovom rozhodnutí a jeho potrebný účinok

80. Ak sa európsky zatykač vydaný na vykonanie trestu týka občana vykonávajúceho členského štátu a tento nesúhlasí so svojim odovzdaním, súdny orgán tohto štátu musí mať podľa môjho názoru právo preskúmať, vzhľadom na konkrétnu situáciu tejto osoby

82. Nevydanie svojich občanov štátom predstavuje tradičnú zásadu extradičného práva. Má povahu ústavnej zásady vo viacerých členských štátoch¹⁸. Je uznaná Európskym dohovorom o vydávaní, podpísaným členskými štátmi Rady Európy 13. decembra 1957, ktorý vo svojom článku 6 ods. 1 písm. a) stanovuje, že zmluvné strany majú právo odmietnuť vydanie svojich občanov.

18 — Najmä Spolková republika Nemecko, Estónska republika, Grécka republika, Rakúska republika, Poľská republika a Portugalská republika.

83. Na to, aby táto zásada nevedla k priznaniu úplnej beztrestnosti občanom štátu za trestné činy spáchané v cudzine, sú vnútroštátne súdy v zásade príslušné rozhodovať o takýchto skutkoch podľa svojho vnútroštátneho trestného práva. Európsky dohovor o vydávaní vo svojom článku 6 ods. 2 z toho vytvára povinný záväzok pri uplatnení zásady nevydávania štátnych občanov.

84. Extradícia tradične smeruje k umožneniu odovzdania cudziemu súdnemu orgánu cudzinca zatknutého štátom na jeho území. Občania tohto štátu, čo sa ich týka, sú vylúčení z pôsobnosti tohto konania a musia zodpovedať za trestné činy, ktoré spáchali v cudzine, pred svojimi vnútroštátnymi súdmi napriek ťažkostiam, s ktorými sa tieto súdy môžu stretnúť pri rozhodovaní o týchto skutkoch, najmä pokiaľ ide o získavanie dôkazov.

85. Zásada nevydávania štátnych občanov má svoj pôvod v suverenite štátov a ich občanov, vo vzájomných záväzkoch, ktoré ich viažu a v nedostatku dôvery v právne systémy iných štátov. Medzi dôvodmi, ktoré sú uvedené ako odôvodnenie tejto zásady, sa nachádza najmä povinnosť štátu chrániť svojich občanov proti uplatneniu cudzieho trestného systému, ktorého nepoznajú ani

konanie ani jazyk a v rámci ktorého sa môžu len s ťažkosťou obhajovať¹⁹.

86. Rámcové rozhodnutie zjavne opúšťa túto zásadu medzi členskými štátmi.

87. Ako bolo možné vidieť, má za cieľ zrušiť medzi členskými štátmi vydávacie konanie a nahradiť ho systémom odovzdávania, v rámci ktorého mu vykonávajúci súdny orgán môže odporovať iba rozhodnutím osobitne odôvodneným jedným z dôvodov na nevykonanie vyčerpávajúco vymenovaných v článkoch 3 a 4 rámcového rozhodnutia.

88. Článok 3 rámcového rozhodnutia, ktorý sa týka dôvodov na povinné nevykonanie, neupravuje žiadnu výnimku zo zásady alebo systematiky v prospech občanov vykonávajúcего členského štátu²⁰.

89. V jeho článku 4 bode 6 je postavenie občanov vykonávajúceho členského štátu

19 — DENN-RACSMÁNY, Z., a BLEKXTOON, R.: „The Decline of the Nationality Exception in European Extradition?“, *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, zv. 13/3, s. 317 až 363, Koninklijke Brill NV, Holandsko, 2005.

20 — Tri prípady uvedené v článku 3 rámcového rozhodnutia sú tieto: Po prvé, ak sa na trestný čin, ktorý je dôvodom európskeho zatykača, vzťahuje amnestia vo vykonávajúcom členskom štáte, po druhé, požadovaná osoba bola s konečnou platnosťou odsúdená niektorým členským štátom a tento rozsudok bol vykonaný alebo už nemôže byť vykonaný a po tretie, ak dotknutá osoba sa nemôže vzhľadom na svoj vek považovať za trestnoprávne zodpovednú za činy podľa právnych predpisov vykonávajúceho členského štátu.

upravené ako okolnosť, ktorá prípadne môže odôvodniť odmietavé rozhodnutie vykonávajúceho súdneho orgánu, ak sa tento orgán domnieva, že vykonanie trestu v jeho štáte je nevyhnutné na účely podpory opätovného začlenenia dotknutej osoby do spoločnosti. V tomto ustanovení okrem toho normotvorca Európskej únie upravil, že tento dôvod na nevykonanie sa musí uplatniť úplne rovnako na osoby, ktoré majú trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte, čo potvrdzuje, že štátna príslušnosť ako taká neodôvodňuje uvedený dôvod na nevykonanie.

90. Opustenie zásady nevydávania štátnych občanov v rámcovom rozhodnutí je tiež pre prípad potreby potvrdené prechodnými ustanoveniami v jeho článku 33 v prospech Rakúskej republiky oprávňujúcimi tento členský štát ponechať takúto zásadu po čas nevyhnutný na zmenu jej Ústavy a to najneskôr do 31. decembra 2008.

91. Toto opustenie je zjavne logické z hľadiska zásady, z ktorej vychádza rámcové rozhodnutie.

92. Ako sa totiž opakovane uviedlo v jeho odôvodneniach a článkoch, spočíva na zásade vzájomného uznávania. Európsky zatykač, ako sa uvádza v odôvodnení č. 6 rámcového rozhodnutia, je prvým konkrétnym opatrením v oblasti trestného práva, ktorým sa vykonáva zásada vzájomného uznávania, označovaná Európskou radou, ktorá sa

uskutočnila v Tampere 15. a 16. októbra 1999, ako „základný kameň“ spolupráce v oblasti súdnictva.

93. Podľa tejto zásady, len čo súdny orgán prijme rozhodnutie v súlade s právom príslušného štátu, má plný a priamy účinok v celej Únii, takže príslušné orgány každého ďalšieho členského štátu musia byť pripravené na jeho vykonanie, ako keby bol vydaný súdnym orgánom ich vlastného štátu²¹. Pôsobnosť súdneho rozhodnutia už preto nie je obmedzená územím vydávajúceho členského štátu, ale rozširuje sa na celé územie Únie.

94. Z toho vyplýva, že ak súdny orgán členského štátu žiada odovzdanie osoby buď na základe právoplatného odsúdenia alebo z dôvodu, že táto osoba je trestne stíhaná, jeho rozhodnutie musí byť uznané a vykonané automaticky vo všetkých členských štátoch bez iných možných dôvodov na nevykonanie, ako sú tie, ktoré sú upravené rámcovým rozhodnutím. Inými slovami, súhlasom s vybudovaním európskeho justičného priestoru a osobitne systému európskeho zatykača na základe zásady vzájomného uznávania sa členské štáty vzdali svojej suverénnej právomoci vylúčiť svojich vlast-

21 — Pozri v tejto súvislosti oznámenie Komisie Rade a Európskemu parlamentu z 26. júla 2000 o vzájomnom uznávaní právoplatných rozhodnutí v trestných veciach [COM(2000) 495/v konečnom znení, osobitne s. 8].

ných občanov z vyšetrovaní a sankcií súdnych orgánov iných členských štátov.

bez ohľadu na spôsob, akým je uložená sankcia, že existuje vzájomná dôvera členských štátov v ich trestných súdnych systémoch a že každý z nich uznáva uplatnenie trestného práva platného v iných členských štátoch, hoci uplatnenie jeho vlastného vnútroštátneho práva by viedlo k rozdielnemu výsledku²⁴.

95. Toto vzdanie sa umožnilo z dôvodu, že, ako sa uvádza v odôvodnení č. 10 rámcového rozhodnutia, „mechanizmus európskeho zatykača je založený na vysokej miere dôvery medzi členskými štátmi“.

96. Uvedená dôvera je najskôr vyjadrená vo vzdaní sa zo strany členských štátov výkonu práva stíhania obsiahnutého v zásade *ne bis in idem* upravenej v článku 54 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda²², podľa ktorého osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán nesmie byť pre ten istý čin stíhaná inou zmluvnou stranou. Táto zásada má za cieľ vyhnúť sa tomu, aby osoba z dôvodu výkonu svojho práva voľného pohybu nebola stíhaná za rovnaké skutky na území viacerých členských štátov.

98. Táto dôvera vyplýva z viacerých okolností. Na jednej strane členské štáty preukázali, keď založili Európske spoločenstvá alebo k nim pristúpili, že sú právnymi štátmi, ktoré dodržiavajú základné práva, ako sú upravené v Európskom dohovore o ľudských právach a základných slobodách podpísanom v Ríme 4. novembra 1950 a od 7. decembra 2000 v Charte základných práv Európskej únie. Navyše okrem ratifikácie tohto dohovoru a vyhlásenia tejto charty všetky štáty zdieľajú žiadúcu koncepciu právneho štátu, ako to Komisia konštatovala v bode 1 dôvodovej správy k rámcovému rozhodnutiu²⁵.

97. Ako to Súdny dvor zdôraznil v rozsudku z 11. februára 2003, Gözutok a Brügger²³, táto zásada v sebe nevyhnutne zahŕňa skutočnosť,

99. Napriek súčasnej neexistencii rozsiahlejšej harmonizácie trestného práva

22 — Dohovor zo 14. júna 1985 medzi vládami štátov Hospodárskej únie Beneluxu, Spolkovej republiky Nemecko a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na spoločných hraniciach (Ú. v. EŠ L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9) podpísaný v Schengene 19. júna 1990.

23 — C-187/01 a C-385/01, Zb. s. I-1345.

24 — Bod 33.

25 — Pozri poznámku č. 14.

hmotného a procesného v rámci Európskej únie²⁶, sa členské štáty mohli presvedčiť, že podmienky, za ktorých sú ich občania stíhaní a súdení v iných členských štátoch, dodržiavajú práva týchto občanov a umožňujú im riadne sa obhajovať napriek jazykovým ťažkostiam a neexistencii dostatočných poznatkov o procesných pravidlách.

100. Na druhej strane dôvera, ktorú každý členský štát a jeho občania musia mať v justíciu iných členských štátov, sa zdá ako logický a nevyhnutný výsledok vytvorenia jednotného trhu, ako aj európskeho občianstva.

101. Každý členský štát má totiž povinnosť pri uplatňovaní slobodných pohybov zavedených Zmluvou ES umožniť občanom iných členských štátov vykonávať na jeho území hospodársku činnosť, nezávislú alebo v pracovnom pomere, za rovnakých podmienok ako jeho vlastní štátni občania.

26 — K dnešnému dňu sa prijalo okolo dvadsať rámcových rozhodnutí. Harmonizácia sa týkala definície a zrušenia cezhraničných trestných činov, ako je falšovanie eura, podvod a falšovanie platobných prostriedkov, pranie špinavých peňazí, terorizmus, obchodovanie s ľuďmi, napomáhanie nepovolenému vstupu, korupcia v súkromnom sektore, sexuálne vykorisťovanie detí, nezákonné obchodovanie s narkotikami a útoky proti informačným systémom. Týkala sa tiež akcií a výkonu, ako zavedenie spoločných vyšetrovacích skupín, vzájomného uznávania rozhodnutí o konfiškácii, zmrazenia fondov alebo dôkazov alebo trestných sankcií, ako aj štatútu obetí v rámci trestných konaní. Únia tiež prijala viaceré rozhodnutia zriaďujúce orgány ako Eurojust a európsku sieť kontaktných bodov, čo sa týka osôb zodpovedných za genocídu, zločiny proti ľudskosti a vojnové zločiny alebo upravujúce akcie ako výmena informácií z registra trestov, vzdelávanie a programy.

102. S vytvorením občianstva Únie bola dosiahnutá ďalšia etapa, pretože každý členský štát je rovnako povinný prijať na svoje územie občanov iných členských štátov, ktorí tam majú v úmysle bývať, ak títo občania majú prinajmenšom počas prvých piatich rokov dostatočné zdroje a sociálne poistenie. Musí im tiež umožniť zúčastniť sa miestnych volieb, ako aj volieb do Európskeho parlamentu. Nakoniec musí tiež rozšíriť ochranu svojich diplomatických alebo konzulárnych orgánov na každého občana Únie nachádzajúceho sa v treťom štáte, ak ochrana členského štátu, ktorého je dotknutá osoba príslušníkom, chýba.

103. Vytvorenie jednotného trhu a občianstvo Únie tak postupne viedli členské štáty k tomu, aby zaobchádzali s občanmi iných členských štátov ako s vlastnými štátnymi občanmi v čoraz väčšej časti hospodárskeho, sociálneho a politického života. Každému občanovi tiež umožňujú žiť a pracovať v členskom štáte podľa svojho výberu v rámci Únie ako ktorýkoľvek občan tohto štátu.

104. Nastal preto čas priznať tejto právnej konštrukcii rovnosť zaobchádzania pred súdmi. Inými slovami, keďže občan Únie má odteraz v každom členskom štáte práva v podstatnej časti zhodné s právami tohto štátu, je spravodlivé, aby sa naňho tiež vzťahovali rovnaké povinnosti v trestnej oblasti a že v prípade, ak spácha trestný čin, bude v ňom stíhaný a súdený pred súdmi tohto štátu tak, ako jeho štátni občania.

105. Nakoniec treba zdôrazniť, že opustenie zásady nevydávania štátnych občanov zavedené rámcovým rozhodnutím nezbaňuje vykonávajúci súdny orgán akéhokoľvek prostriedku ochrany dotknutej osoby, ak sa mimoriadne ukáže, že žiadosť o odovzdanie mohla zasiahnuť jej základné práva. Nejde preto o slepú dôveru alebo dôveru bez akýchkoľvek záruky pre vykonávajúci členský štát.

106. Aj keď platnosť rámcového rozhodnutia, ako ktoréhokoľvek aktu sekundárneho práva, závisí od súladu so základnými právami²⁷ a členské štáty pri jeho vykonaní ako akéhokoľvek iného aktu práva Spoločenstva sú tiež povinné dodržiavať tieto práva²⁸, Rada v článku 1 ods. 3 rámcového rozhodnutia spresnila, že ním uložená povinnosť odovzdania nemôže nijako zasiahnuť základné práva a právne princípy zakotvené v článku 6 EÚ.

107. Vykonávajúci súdny orgán preto môže v osobitnom prípade a výnimočne odmietnuť vykonanie európskeho zatykača, ak, ako sa uvádza v odôvodnení č. 12 rámcového rozhodnutia, existovali „dôvody domnievať sa, na základe objektívnych skutočností, že uvedený zatykač bol vydaný s cieľom

trestného stíhania alebo potrestania osoby z dôvodu jej pohlavia, rasy, náboženského vyznania, etnického pôvodu, národnosti, jazyka, politického zmysľania alebo sexuálnej orientácie, alebo že postavenie tejto osoby môže byť predpojaté z niektorého z uvedených dôvodov“.

108. Okrem toho treba tiež pripomenúť, že ak členský štát prijal trestné hmotnoprávne alebo procesné ustanovenia, ktoré zasahujú do zásad zakotvených v článku 6 EÚ, Rada môže pozastaviť vykonanie rámcového rozhodnutia podľa článku 7 EÚ, ako sa uviedlo v jeho odôvodnení č. 10.

109. Uvedenie týchto rôznych záruk v rámcovom rozhodnutí, ktoré nie je samo osebe tvorcom práva, pretože tieto záruky sú už nedielnou súčasťou právneho poriadku Spoločenstva, ukazuje, v akom rozsahu normotvorca Európskej únie chcel, aby novinky obsiahnuté v tomto rámcovom rozhodnutí vo vzťahu k tradičnému systému extradície, ako opustenie zásady nevydávania štátnych občanov, nemali za následok zníženie ochrany základných práv.

110. Členské štáty preto nemôžu bez toho, aby porušili potrebný účinok rámcového rozhodnutia, prijať vo svojom vnútroštátnom práve predpisy, ktoré by tak či onak mali za

27 — Súlad rámcového rozhodnutia so zásadami uvedenými v článku 6 EÚ, čo sa týka zrušenia podmienky dvojitej trestnosti pre 32 trestných činov uvedených v článku 2 tohto rámcového rozhodnutia bola okrem iného preskúmaná Súdnym dvorom v rámci návrhu na začatie prejudiciálneho konania na posúdenie platnosti v rozsudku z 3. mája 2007, *Advocaten voor de Wereld* (C-303/05, Zb. s. I-3633).

28 — Pozri ako príklad tejto ustálenej judikatúry rozsudok *Advocaten voor de Wereld*, už citovaný (bod 45).

následok opätovné zavedenie systematickej výnimky v prospech ich občanov.

záväzný účinok, pretože podľa článku 34 ods. 2 písm. b) EÚ „sú záväzné pre členské štáty, pokiaľ ide o výsledok, ktorý sa má dosiahnuť, pričom voľba foriem a metód sa ponecháva na vnútroštátne orgány“.

111. Vzhľadom na tieto okolnosti navrhujem Súdnemu dvoru, aby rozhodol, že článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia musí byť vykladaný v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, ktorá vylučuje vykonanie európskeho zatykača vydaného na výkon trestu, ak bol tento zatykač vydaný na jedného z jeho občanov a tento nesúhlasí so svojim odovzdaním.

112. Ďalej budem skúmať dôsledky, ktoré by mal vnútroštátny súd vyvodit' z tohto výkladu, ak bude prijatý Súdny dvorom.

114. Členské štáty tým, že dali Rade právomoc prijať takéto záväzné akty, ktorých definícia je takmer zhodná s definíciou smerníc, ktoré môžu byť prijaté v rámci Európskeho spoločenstva, nevyhnutne súhlasili s prechodom časti svojich právomocí v trestnej oblasti na Európsku úniu v rozsahu nevyhnutnom na uskutočnenie cieľov uvedených v hlave VI Zmluvy EÚ a pri dodržaní zásady subsidiarity.

4. Dôsledky zásad prednosti a konformného výkladu

113. Rámcové rozhodnutia sú akty sekundárneho práva zavedené do európskeho právneho poriadku Amsterdamskou zmluvou, v ktorej členské štáty dali Európskej únii zriadenej Maastrichtskou zmluvou za cieľ vytvorit' skutočný priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti. Na rozdiel od aktov, ktoré možno prijať podľa Maastrichtskej zmluvy v rámci spolupráce v oblasti spravodlivosti a vnútorných záležitostí, rámcové rozhodnutia majú samé osebe skutočný

115. Dôvody, pre ktoré v rozsudku z 15. júla 1964 *Costa*²⁹ Súdny dvor rozhodol, že členské štáty po tom, ako slobodne súhlasili s prechodom svojich právomocí na Spoločenstvo, sa nemôžu brániť záväznému aktu Spoločenstva právnym predpisom ich vnútorného právneho poriadku bez ohľadu na jeho povahu, sú preto použiteľné na rámcové rozhodnutie. Rámcové rozhodnutie, ako každý záväzný akt práva Spoločenstva, má prednosť pred akýmkoľvek ustanovením vnútroštátneho práva bez ohľadu na jeho

29 — 6/64, Zb. s. 1141, 1161.

povahu, aj ústavnej povahy alebo patriacim medzi ustanovenia základného zákona³⁰.

súdom. Podľa článku 34 ods. 2 písm. b) EÚ rámcové rozhodnutia nemajú priamy účinok.

116. Iste, riešenia upravené Zmluvou EÚ na účely zabezpečenia tejto prednosti, ak je ustanovenie vnútroštátneho práva v rozpore s rámcovým rozhodnutím, sú užšie ako tie, ktoré existujú v rámci Zmluvy ES.

117. Na jednej strane na rozdiel od Zmluvy ES Zmluva EÚ neumožňuje Komisii podať žalobu o nesplnenie povinnosti proti štátu, ktorý si takto nesplní svoje povinnosti. V súlade s článkom 35 ods. 7 EÚ neuplatnenie alebo nesprávne uplatnenie rámcového rozhodnutia štátom môže viesť iba k sporu medzi členskými štátmi, ktorý musí byť predložený Rade a ktorý môže byť predložený Súdnemu dvoru, ak nie je vyriešený v lehote šiestich mesiacov.

118. Na druhej strane ustanovenia rámcového rozhodnutia, ktoré neboli prebraté alebo ktoré boli prebraté nesprávne, nemôžu byť priamo uplatniteľné vnútroštátnym

119. Vnútroštátny súd v tomto rozsahu nie je zbavený akéhokoľvek prostriedku konania na to, aby prevládol ich obsah a zabezpečila sa ich prednosť. V rozsudku zo 16. júna 2005, Pupino³¹, Súdny dvor rozhodol, že vnútroštátny súd, ktorý rieši konflikt medzi rámcovým rozhodnutím a ustanovením vnútroštátneho práva, je viazaný zásadou konformného výkladu. Táto zásada v sebe zahŕňa, že pri uplatňovaní svojho vnútroštátneho práva musí vnútroštátny súd, ktorý ho má vykladať, postupovať v rámci možností vo svetle znenia a účelu rámcového rozhodnutia na účely dosiahnutia ním sledovaného výsledku a súladu s článkom 34 ods. 2 písm. b) EÚ³².

120. Táto zásada je obmedzená iba situáciou, v ktorej vnútroštátne právo nemôže byť takto uplatnené, pretože je toto uplatnenie *contra legem*³³.

121. V predmetnej veci je situácia občanov iných členských štátov, akou je situácia pána Kozłowského, v nemeckom práve upravená osobitne článkom 83b ods. 2 písm. b) IRG, ktorého zlučiteľnosť s rámcovým rozhodnutím sa nezdá ako sporná.

30 — Pozri v tomto zmysle rozsudok z 11. januára 2000, Kreil (C-285/98, Zb. s. I-69, bod 32), vo veci nezlučiteľnosti článku 12a Základného zákona Spolkovej republiky Nemecko v časti, v ktorej určuje podmienky prístupu žien do ozbrojených zložiek so smernicou Rady 76/207/EHS z 9. februára 1976, o vykonávaní zásady rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami, pokiaľ ide o prístup k zamestnaniu, odbornej príprave a postupu v zamestnaní a o pracovných podmienkach (Ú. v. ES L 39, s. 40; Mím. vyd. 05/001, s. 187).

31 — C-105/03, Zb. s. I-5285.

32 — Bod 43.

33 — Rozsudok Pupino, už citovaný (bod 47).

122. Tento článok totiž stanovuje, pripomínam, že extradícia cudzieho občana, ktorého zvyčajný pobyt sa nachádza v tuzemsku, môže byť odmietnutá, ak v prípade extradície na účely výkonu trestu táto osoba nesúhlasí s extradiáciou a prevažuje jej záujem hodný ochrany vykonať trest v tuzemsku. Tento pojem „záujem hodný ochrany“ môže byť zrejme uplatniteľný v súlade s cieľom, ktorý je základom dôvodu na nevykonanie upraveného v článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia.

123. V rozsahu, v akom naopak článok 80 ods. 3 IRG nie je v súlade podľa môjho názoru s rámcovým rozhodnutím a v akom sa toto ustanovenie týka iba nemeckých občanov, zastávam názor, že podľa zásady konformného výkladu vnútroštátny súd naň nemusí prihliadnuť a musí uplatniť článok 83b ods. 2 písm. b) IRG. Inými slovami, zásada zákazu diskriminácie, ktorá by mala viesť k rozšíreniu na občanov iných členských štátov ustanovení upravených v článku 80 ods. 3 IRG v prospech nemeckých občanov, najmä vzhľadom na skutočnosť, že v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia sa s občanmi a osobami s trvalým pobytom zaobchádza úplne rovnako, sa nemôže uplatniť, pretože tento článok 80 ods. 3 je v rozpore s rámcovým rozhodnutím a toto rozhodnutie má prednosť pred akýmkoľvek stanovením vnútroštátneho práva, ktoré je s ním v rozpore.

124. Toto riešenie neprekračuje hranice povinnosti konformného výkladu, pretože nevedie vnútroštátny súd k výkladu jeho vnútroštátneho práva *contra legem*.

Situácia v predmetnej veci je v tomto ohľade rozdielna od situácie, ktorú Súdny dvor riešil vo veci, ktorá viedla k vydaniu rozsudku z 5. októbra 2004, Pfeiffer a i.³⁴ V tejto poslednej uvedenej veci ustanovenie vnútroštátneho práva, ktoré upravovalo špeciálne situáciu žalobcov v spore vo veci samej, bolo v rozpore s právom Spoločenstva a otázne bolo, či zásada konformného výkladu mohla nútiť vnútroštátny súd, aby vylúčil toto ustanovenie v prospech všeobecnejšieho pravidla vnútroštátneho práva.

125. V predmetnej veci ide jednoducho iba o uplatnenie ustanovení vnútroštátneho práva na pána Kozłowskiého, ktoré sú osobitne uplatniteľné na jeho situáciu v súlade s cieľom rámcového rozhodnutia.

126. Navrhujem preto Súdnemu dvoru doplniť odpoveď na druhú prejudiciálnu otázku o zmienku, podľa ktorej v spore vo veci samej vnútroštátny súd musí uplatniť na pána Kozłowskiého ustanovenia svojho vnútroštátneho práva uplatniteľné na štátnych občanov iných členských štátov v súlade s cieľom rámcového rozhodnutia. Zásada konformného výkladu bráni tomu, aby dôvod na nevykonanie upravený vo vnútroštátnom práve v prospech nemeckých občanov, ktorí nesúhlasia so svojim odovzdaním, bol rozšírený na občanov iných členských štátov podľa zásady zákazu diskriminácie.

34 — C-397/01 až C-403/01, Zb. s. I-8835.

B — Pojmy „*má trvalý pobyt*“ uvedené v článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia

127. Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd pýta Súdneho dvora, či článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia musí byť vykladaný v tom zmysle, že osoba sa môže považovať za osobu, ktorá sa zdržiava alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcim členskom štáte, aj keď:

— sa tam nepretržite nezdržiava,

— sa tam nezdržiava v súlade s vnútroštátnym právom o vstupe a pobyte cudzincov,

— opakovane tam pácha trestnú činnosť a

— je tam vo výkone trestu odňatia slobody?

128. Touto otázkou vnútroštátny súd v podstate žiada Súdny dvor, aby spresnil, čo zahŕňajú pojmy „zdržiava sa“ a „má trvalý pobyt“ vo vykonávajúcim členskom štáte uvedené článku 4 bode 6 rámcového

rozhodnutia a či okolnosti uvedené v jeho otázke alebo jedna z nich predstavujú pre uznanie postavenia osoby, ktorá sa „zdržiava“ alebo „má trvalý pobyt“, určujúci alebo relevantný charakter.

129. Vnútroštátny súd predkladá tieto otázky Súdnemu dvoru z dôvodu, že ani jeden z dotknutých pojmov nie je v rámcovom rozhodnutí definovaný. Toto rozhodnutie neodkazuje ani na iné akty práva Spoločenstva, ktoré používajú pojem bydliska alebo trvalého pobytu ani na právo členských štátov na určenie ich obsahu.

130. Česká a holandská vláda tvrdia, že definícia týchto pojmov musí byť ponechaná na posúdenie každého členského štátu. Túto analýzu nezdieľam.

131. Rámcové rozhodnutie má totiž za cieľ zaviesť systém povinného odovzdania medzi súdnymi orgánmi členských štátov, ktorému vykonávajúcí súdny orgán môže brániť iba podľa jedného z dôvodov na nevykonanie výslovne uvedených v tomto rámcovom rozhodnutí. Účinné uplatnenie uvedeného rámcového rozhodnutia podľa môjho názoru ukladá, aby dôvod na nevykonanie uvedený v jeho článku 4 bode 6 bol predmetom jednotnej definície vo všetkých členských štátoch.

132. Viaceré členské štáty, ako aj Komisia tiež uviedli, že prebratie do vnútroštátneho práva dôvodu na nevykonanie upraveného v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia malo byť ponechané diskrečnej právomoci každého členského štátu. Toto ustanovenie musí byť podľa týchto účastníkov konania chápané ako ustanovenie, ktoré ponecháva členským štátom na výber úpravu možnosti použiť tento dôvod na nevykonanie zo strany ich súdnych orgánov.

133. Ani tento výklad nezdieľam. Ako bolo možné vidieť, dôvod na nevykonanie upravený v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia má za cieľ podporiť opätovné začlenenie odsúdenej osoby do spoločnosti. Keďže táto osoba, ak ide o občana Únie, má právo pohybovať sa a bývať vo všetkých členských štátoch, úspech jej opätovného začlenenia sa netýka iba vykonávajúceho členského štátu, ale tiež všetkých ostatných členských štátov a osôb, ktoré v nich žijú.

134. Rovnakú analýzu možno vykonať, pokiaľ ide o občanov tretích štátov. Títo občania sa z dôvodu zrušenia kontrol na vnútorných hraniciach v priestore Schengen môžu voľne pohybovať v rámci tohto priestoru. Môžu sa tiež pohybovať a bývať v celej Únii v postavení člena rodiny občana členského štátu.

135. Z toho vyplýva, že otvorenie hraníc malo za následok, že členské štáty sú solidárne zodpovedné za boj proti kriminalite. Z tohto dôvodu vytvorenie európskeho trestného priestoru sa zdá byť nevyhnutnosťou na to, aby sa sloboda pohybu nevykonávala na škodu verejnej bezpečnosti.

136. Prebratie do práva každého členského štátu článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia je preto nevyhnutné na to, aby sa európsky zatykač neuplatňoval na úkor opätovného začlenia odsúdenej osoby do spoločnosti a v dôsledku toho nebol potláčaný legitímny záujem všetkých členských štátov na prevencii kriminality, ktorý tento dôvod na nevykonanie má chrániť.

137. Čo sa teraz týka zmyslu pojmu „zdržiava sa“ alebo „má trvalý pobyt“ vo vykonávajúcim členskom štáte, zastávam názor, ako Rakúska, poľská a fínska vláda a Komisia, že musia byť predmetom autonómneho výkladu určeného vzhľadom na účel článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, ako aj na jeho systém a účel.

138. Definície pojmu trvalého pobytu uvedené v iných aktoch Spoločenstva boli stanovené osobitne v závislosti od systému a účelu týchto aktov, ktoré nezodpovedajú systému a účelu rámcového rozhodnutia. Nemôžu byť preto ako také prebraté na výklad pojmu trvalého pobytu uvedeného v tomto rámcovom rozhodnutí. Možno však

na ne na tento účel prihliadnúť³⁵, rovnako ako na rezolúciu (72)1 o zjednotení právnych konceptov „bydliska“ a „trvalého pobytu“ prijatom výborom ministrov Rady Európy 18. januára 1972 a na ktorú odkazuje vnútroštátny súd³⁶.

ods. 2 rámcového rozhodnutia. Ide preto o výnimku zo zásady.

139. Skúmajúc účel rámcového rozhodnutia, zastávam názor, že dôvod na nevykonanie uvedený v jeho článku 4 bode 6 musí byť predmetom zužujúcej definície. Tento dôvod totiž umožňuje odchýliť sa od záväznej povahy odovzdania upravenej v článku 1

140. Túto analýzu tiež podporuje krátkosť lehôt, v ktorých musí vykonávajúci súdny orgán prijať svoje rozhodnutie o vykonaní európskeho zatykača.

35 — V oblasti sociálneho zabezpečenia je miesto bydliska pracovníka na určenie právnej úpravy uplatniteľnej v oblasti dávok v nezamestnanosti určené miestom, kde sa nachádza zvyčajné centrum jeho záujmov. V tejto súvislosti treba skúmať rodinnú situáciu pracovníka, ako aj dôvody, ktoré ho viedli k premiestneniu a povahu vykonávanej práce [rozsudok z 11. novembra 2004, Adanez Vega (C-372/02, Zb. s. I-10761, bod 37)]. V oblasti oslobodenia od dane uplatniteľného v rámci Spoločenstva, ktoré sa vzťahuje na dočasný dovoz niektorých dopravných prostriedkov, bežné bydlisko zodpovedá stálemu centru záujmov dotknutej osoby a toto miesto sa musí určiť za pomoci všetkých kritérií uvedených v uplatniteľnom ustanovení práva Spoločenstva a všetkých relevantných skutočností [rozsudok z 26. apríla 2007, Alevizos (C-392/05, Zb. s. I-3505, body 54 a 55)]. V služobnom poriadku verejnej služby Spoločenstva zvyčajné bydlisko úradníka pred jeho vstupom do funkcie, ktoré predstavuje určujúce kritérium priznania príspevku na expatriáciu, je definované ako miesto, ktoré dotknutá osoba určila ako trvalé alebo zvyčajné centrum svojich záujmov s úmyslom mu priznať stálu povahu [rozsudok z 15. septembra 1994, Magdalena Fernández/Komisía (C-452/93 P, Zb. s. I-4295, bod 22)].

36 — Podľa tejto rezolúcie pojem bydliska pokrýva právny pojem. Zahŕňa právny vzťah medzi osobou a krajinou vyplývajúci z vôle tejto osoby určiť tam centrum svojich osobných, sociálnych a hospodárskych záujmov. Pojem trvalého pobytu, čo sa jeho týka, je určený výhradne faktickými kritériami. Nezávisí od jeho schválenia. Vyplýva zo skutočnosti, že osoba býva v krajine určitý čas, nie nevyhnutne nepretržitý. Na určenie, či je pobyt zvyčajný, sa musí prihliadnúť na trvanie a kontinuitu pobytu, ako aj na iné skutočnosti osobnej alebo pracovnej povahy, ktoré vytvárajú trvajúce vzťahy medzi osobou a jej miestom pobytu.

141. Rovnako bolo možné vidieť, že dôvodom, ktorý je základom článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, je podporiť opätovné začlenenie do spoločnosti osoby, ktorá je predmetom európskeho zatykača. Práve vzhľadom na tento cieľ a v zužujúcom význame vyplývajúcom z účelu rámcového rozhodnutia treba pojmy „zdržiava sa“ alebo „má trvalý pobyt“ uvedené v tomto ustanovení definovať.

142. Miesto, kde sa osoba, ktorá musí vykonať trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie, zdržiava alebo má trvalý pobyt je relevantné pre jeho opätovné začlenenie do spoločnosti, pretože toto začlenenie má umožniť tejto osobe znovu nájsť svoje miesto v spoločnosti, to znamená rodinné, sociálne a pracovné prostredie, v ktorom žila pred odsúdením a do ktorého sa pravdepodobne vráti po vykonaní trestu.

143. Členské štáty Rady Európy vo svojich odporúčaniach o väzenských pravidlách tak vyjadrili svoje želanie, aby trest odňatia slobody bol organizovaný v čo najväčšej možnej miere za podmienok umožňujúcich odsúdenej osobe zachovať a posilniť vzťahy so svojou rodinou. Trest odňatia slobody musí tejto osobe tiež poskytnúť pocit, že nebol vylúčený zo spoločnosti. Uväznenie musí nakoniec uľahčiť získanie alebo opätovné nadobudnutie práce po vykonaní trestu vďaka programu prípravy na prepustenie zavedenému v ústave na výkon trestu odňatia slobody alebo podmienenému prepusteniu pod dohľadom³⁷.

144. Zavedenie týchto odporúčaní v dôsledku toho vyžaduje, aby vykonanie trestu alebo ochranného opatrenia čo najmenej narušilo vzťahy odsúdeného s jeho rodinou, ako aj s jeho sociálnym a pracovným prostredím.

145. Z týchto zistení možno vyvodiť tieto poučenia na definovanie obsahu pojmov „zdržiava sa“ alebo „má trvalý pobyt“ uvedených v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia.

146. Tie dva pojmy na jednej strane nemajú podľa môjho názoru rozdielny obsah, ako to potvrdzuje skutočnosť, že článok 5 bod 3 rámcového rozhodnutia odkazuje výlučne na osobu s trvalým pobytom. Na druhej strane

sa týkajú situácie, v ktorej osoba, ktorá je predmetom európskeho zatykača, predstava s vykonávajúcim členským štátom vzťah tak, že súdny orgán tohto štátu z toho môže vyvodiť, že trest na to, aby splnil svoju funkciu opätovného začlenenia do spoločnosti, musí byť vykonaný v tomto štáte. Pojem „trvalého pobytu“ v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia musí byť preto chápaný ako miesto, kde má osoba centrum svojich hlavných záujmov.

147. Tento pojem zodpovedá podľa môjho názoru skutkovej situácii vyplývajúcej zo súhrnu kritérií, z ktorých najvýznamnejšie, ako navrhujú rakúska, poľská a fínska vláda, ako aj Komisia, sú rodinné a sociálne vzťahy, jazyková skúsenosť, disponovanie miestom na bývanie, zamestnanie a dĺžka pobytu v štáte, ako aj vôľa dotknutej osoby zostať tam po vykonaní trestu.

148. Tento zoznam nemusí byť vyčerpávajúci, keďže uplatnenie dôvodu na nevykonanie upraveného v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia vykonávajúcim súdnym orgánom musí podľa môjho názoru vždy vyplývať z posúdenia konkrétnej situácie dotknutej osoby.

149. Z tejto analýzy možno vyvodiť tieto dôsledky, pokiaľ ide o okolnosti vymenované vnútroštátnym súdom.

37 — Odporúčania č. R (87) 3 [body 65 písm. c), 70.1 a 88], ako aj Rec(2006)2 (body 24, 103 a 107).

150. Po prvé, čo sa týka skutočnosti, že dotknutá osoba nepretržite nebývala vo vykonávajúcom členskom štáte, nemôže spochybniť spojenie tejto osoby s týmto štátom. Osoba totiž môže odísť do cudziny v rámci dovolenky alebo v rámci výkonu pracovnej činnosti bez toho, aby táto situácia zahŕňala premiestnenie centra jej hlavných záujmov.

151. Skutočnosť, že v predmetnej veci pán Kozłowski opustil Nemecko v júni 2005, neskôr počas vianočných sviatkov v tom isto roku, ako aj vo februári a marci 2006, samo osebe nepreukazuje, že dotknutá osoba mala svoje hlavné záujmy v inom ako tomto členskom štáte.

152. Po druhé, pokiaľ ide o okolnosť, že osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, je vo výkone trestu odňatia slobody vo vykonávajúcom členskom štáte na základe odsudzujúceho rozhodnutia, táto tiež nepredstavuje relevantné kritérium ani na preukázanie trvalého pobytu ani na jeho vylúčenie.

153. Ako bolo možné vidieť, pojem „trvalý pobyt“ v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia musí byť chápaný ako miesto, kde osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, má centrum svojich hlavných záujmov a kde sa chce vrátiť po vykonaní trestu. Kritériá umožňujúce určiť toto miesto

slúžia na posúdenie významu spojenia tejto osoby so spoločnosťou vykonávajúceho členského štátu.

154. Pojem „trvalý pobyt“ v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia preto vyplýva z vôle dotknutej osoby a nevyhnutne označuje miesto, kde požíva alebo môže požívať svoje práva.

155. Miesto, kde osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, vykonáva trest odňatia slobody, je preto v tomto ohľade úplne irelevantný, pretože toto miesto nevyplýva z jeho voľby, ale z voľby súdnych orgánov a je v ňom zbavená výkonu významnej časti svojich práv.

156. Vnútroštátny súd sa tiež Súdneho dvora pýta, či skutočnosť, že osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, býva vo vykonávajúcom členskom štáte v rozpore s právnou úpravou tohto štátu o vstupe a pobyte cudzincov a okolnosť, že tam pravidelne pácha trestnú činnosť, vylučujú, aby tejto osobe mohol byť priznaný trvalý pobyt. Rovnako sa pýta, či skutočnosť, že táto osoba pravidelne pácha trestnú činnosť, sama osebe vylučuje nadobudnutie zvyčajného pobytu.

157. Vnútroštátny súd predkladá tieto otázky z dôvodu, že oprávnenosť pobytu pána Kozłowského v Nemecku po uplynutí obdobia troch mesiacov je neistá vzhľadom na vnútroštátnu právnu úpravu, keďže nevykonával žiadnu činnosť a zabezpečoval podstatnú časť svojich potrieb páchaním trestnej činnosti.

158. Ako uvádza holandská vláda, vykonanie trest vo vykonávajúcim členskom štáte predpokladá, že dotknutá osoba môže účinne bývať v tomto štáte po skončení svojho trestu. Práve za tejto podmienky môže byť cieľ opätovného začlenenia do spoločnosti sledovaný v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia dosiahnutý.

159. Z toho vyplýva, že ak vykonávajúcí súdny orgán konštatuje, že dotknutá osoba už nemá právo bývať vo vykonávajúcim členskom štáte po skončení jej trestu, uplatnenie dôvodu na nevykonanie upravené v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia sa zdá byť bezpredmetné.

160. Posúdenie schopnosti dotknutej osoby bývať vo vykonávajúcim členskom štáte po skončení jej trestu, vzhľadom na skutočnosť, že tam nemá trvalý pobyt v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi o vstupe pobyte cudzincov a že tam pravidelne páchala trestnú činnosť, musí byť však posúdené vykonávajúcim súdnym orgánom v súlade s požiadavkami práva Spoločenstva a pri dodržaní základných práv.

161. Situácia je preto rozdielna podľa toho, či je dotknutá osoba občanom Únie alebo občanom tretieho štátu.

162. Podmienky vstupu a pobytu občanov tretích štátov v členských štátoch Únie podľa súčasného stavu práva Spoločenstva aj naďalej patria v podstatnej časti do právomoci týchto členských štátov. Na situáciu týchto občanov sa vzťahuje právo Spoločenstva v podstatnej miere iba vtedy, ak sú členmi rodiny občana Únie alebo občanmi štátu, s ktorým Spoločenstvo uzavrelo dohovor alebo ak patria do pôsobnosti smernice o práve na zlúčenie rodiny³⁸ alebo smernice o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom³⁹.

163. V dôsledku toho ak podľa právnej úpravy vykonávajúceho členského štátu skutočnosť, že tam občan tretieho štátu býva neoprávnené a pravidelne tam pácha trestnú činnosť, mu neumožňuje bývať v tomto štáte po vykonaní trestu s výnimkou dodržania práv zabezpečených európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd a chartou základných práv Európskej únie, nemôže sa považovať za osobu s trvalým pobytom v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia.

38 — Smernica Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 (Ú. v. EÚ L 251, s. 12).

39 — Smernica Rady 2003/109/ES z 25. novembra 2003 (Ú. v. EÚ L 16, 2004, s. 44).

164. Naopak situácia je rozdielna, ak osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, má, ako pán Kozłowski, postavenie občana Únie.

štát musí na tento účel preskúmať, či ide o prípad dočasných ťažkostí, a zohľadniť dĺžku trvania pobytu, osobné okolnosti a čiastku udelenej pomoci.

165. Ako uvádza Komisia a ako sa pripomenulo v odôvodnení č. 11 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES⁴⁰, základné a osobné právo na pobyt v inom členskom štáte udeľuje zmluva občanom Únie priamo a nezávisí od ich splnenia administratívnych postupov v hostiteľskom členskom štáte.

168. Samotná skutočnosť, že pán Kozłowski nedisponuje stabilnými príjmami a že tak porušuje nemeckú právnu úpravu o vstupe a pobyte cudzincov, preto sama osebe nepreukazuje, že nemôže legálne bývať vo vykonávajúcom členskom štáte po vykonaní svojho trestu odňatia slobody. Táto skutočnosť sama osebe nepredstavuje okolnosť, ktorá by vylučovala, aby sa dotknutá osoba mohla považovať za osobu s trvalým pobytom v tomto štáte, keďže nebola predmetom vyhostenia v súlade s právom Spoločenstva⁴¹.

166. Iste, toto právo nie je nepodmienečné. Počas prvých piatich rokov podlieha podmienke, že dotknutá osoba má dostatočné príjmy a nemocenské poistenie na to, aby sa nestala záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu. Nedorozhodnutie vlastných zdrojov však nemôže mať automaticky za následok vyhostenie.

169. Rovnako ak v nadväznosti na spáchanie trestného činu v členskom štáte občan Únie môže byť zbavený svojho práva na pobyt v tomto štáte, toto zbavenie môže vyplývať iba z rozhodnutia o vyhostení prijatého

167. Takéto opatrenie sa môže podľa odôvodnenia č. 16 smernice 2004/38 prijať iba vtedy, ak sa dotknutá osoba stane nepriemeranou záťažou pre systém sociálnej pomoci hostiteľského členského štátu. Tento

41 — Táto odpoveď sa mi zdá prebrateľná do veci Wolzenburg (C-123/08), prebiehajúcej na Súdnom dvore. Pán Wolzenburg je nemecký občan, ktorý žije v Holandsku od júna 2005. Má ubytovanie v tomto členskom štáte, kde žije so svojou manželkou, ktorá je tehotná. Pracoval tam od roku 2007. Je predmetom európskeho zatykača vydaného Staatsanwaltschaft Aachen (Nemecko). Holandský vnútroštátny súd vysvetľuje, že podľa holandského zákona pán Wolzenburg nemôže využiť dôvod pre nevykonanie upravený v článku 4 bode 6 rámcového rozhodnutia, pretože holandský zákon, ktorý preberá toto ustanovenie, vyhradzuje tento dôvod pre osoby, ktoré majú právo na pobyt na dobu neurčitú. Zastávam názor, že toto obmedzenie nie je v súlade s rámcovým rozhodnutím. Uznanie „trvalého pobytu“ v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia nemôže závisieť od získania práva na dlhodobý pobyt, zatiaľ čo právo na pobyt dotknutej osoby v Holandsku, ktorý má postavenie občana Únie, vyplýva priamo z práva Spoločenstva.

40 — Smernica z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Ú. v. EÚ L 158, s. 77; Mim. vyd. 05/005, s. 46).

v súlade s veľmi zužujúcimi podmienkami upravenými v článkoch 27 až 33 smernice 2004/38.

4 bodu 6 rámcového rozhodnutia iba vtedy, ak táto osoba bola predmetom vyhostenia v súlade s právom Spoločenstva.

170. Treba pripomenúť, že takéto rozhodnutie môže byť prijaté iba za výnimočných okolností, ak správanie dotknutej osoby predstavuje skutočnú, bezprostrednú a dostatočne vážnu hrozbu pre základný záujem spoločnosti. Okrem toho pred prijatím rozhodnutia o vyhostení z územia z dôvodov verejného poriadku alebo verejnej bezpečnosti, hostiteľský členský štát musí prihliadnúť najmä na dĺžku pobytu dotknutej osoby na jeho území, na jej vek, zdravotný stav, jej rodinnú a hospodársku situáciu, sociálnu a kultúrnu integráciu v hostiteľskom členskom štáte a intenzitu jej vzťahov s jej krajinou pôvodu.

173. Vzhľadom na tieto úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby v odpovedi na prvú prejudiciálnu otázku rozhodol, že osoba sa zdržiava alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcim členskom štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia, ak tam má táto osoba centrum svojich hlavných záujmov, takže výkon trestu v tomto štáte sa zdá byť nevyhnutný na účely podpory jej opätovného začlenenia do spoločnosti. Na posúdenie, či je táto podmienka splnená, musí vykonávajúci súdny orgán preskúmať všetky relevantné skutočnosti individuálnej situácie dotknutej osoby.

171. Z toho vyplýva, že okolnosť, že občan Únie pravidelne páchal trestnú činnosť na území vykonávajúceho členského štátu, sama osebe nevyklučuje, že môže mať „trvalý pobyt“ v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia. Takáto okolnosť totiž nepreukazuje, že dotknutá osoba má centrum svojich hlavných záujmov v inom ako v tomto štáte.

174. Ďalej okolnosti, že osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, nepretržite bývala vo vykonávajúcim členskom štáte a že je v ňom vo výkone trestu odňatia slobody, nepredstavujú určujúce alebo relevantné kritériá na účely posúdenia, či sa zdržiava alebo má trvalý pobyt v tomto štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia. Nakoniec okolnosti, že táto osoba býva vo vykonávajúcim členskom štáte v rozpore s právnou úpravou tohto štátu o vstupe a pobyte cudzincov a že tam pravidelne pácha trestnú činnosť, bránia tomu, aby mala postavenie osoby, ktorá sa zdržiava alebo má trvalý pobyt v tomto štáte, ak táto osoba je občanom Únie, iba ak bola predmetom rozhodnutia o vyhostení v súlade s právom Spoločenstva.

172. Rovnako z toho vyplýva, že skutočnosť, že takýto občan býva vo vykonávajúcim členskom štáte v rozpore s právnou úpravou tohto štátu o vstupe a pobyte cudzincov a že tam pravidelne pácha trestnú činnosť, bráni uznaniu „trvalého pobytu“ v zmysle článku

V — Návrh

175. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem Súdnemu dvoru, aby odpovedal na prejudiciálne otázky, ktoré položil Oberlandesgericht Stuttgart, takto:

1. Článok 4 bod 6 rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi musí byť vykladaný v tom zmysle, že bráni právnej úprave členského štátu, ktorá vylučuje vykonanie európskeho zatykača vydaného na vykonanie trestu, ak bol tento zatykač vydaný na jedného z jeho občanov a tento občan nesúhlasí so svojim odovzdaním.

Vo veci samej vnútroštátny súd musí uplatniť na pána Kozłowského ustanovenia svojho vnútroštátneho práva uplatniteľné na štátnych občanov iných členských štátov v súlade s cieľom rámcového rozhodnutia 2002/584. Zásada konformného výkladu bráni tomu, aby dôvod na nevykonanie upravený vo vnútroštátnom práve v prospech nemeckých občanov, ktorí nesúhlasia so svojim odovzdaním, bol rozšírený na občanov iných členských štátov podľa zásady zákazu diskriminácie.

2. Osoba sa zdržiava alebo má trvalý pobyt vo vykonávajúcom členskom štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia 2002/584, ak tam má táto osoba centrum svojich hlavných záujmov, takže výkon trestu v tomto štáte sa zdá byť nevyhnutný na účely podpory jej opätovného začlenenia do spoločnosti.

Na posúdenie, či je táto podmienka splnená, musí vykonávajúci súdny orgán preskúmať všetky relevantné skutočnosti individuálnej situácie dotknutej osoby.

Okolnosti, že osoba, na ktorú bol vydaný európsky zatykač, nepretržite bývala vo vykonávajúcim členskom štáte a že je v ňom vo výkone trestu odňatia slobody, nepredstavujú určujúce alebo relevantné kritériá na účely posúdenia, či sa zdržiava alebo má trvalý pobyt v tomto štáte v zmysle článku 4 bodu 6 rámcového rozhodnutia 2002/584.

Okolnosti, že táto osoba býva vo vykonávajúcim členskom štáte v rozpore s právnou úpravou tohto štátu o vstupe a pobyte cudzincov a že tam pravidelne pácha trestnú činnosť, bránia tomu, aby mala postavenie osoby, ktorá sa zdržiava alebo má trvalý pobyt v tomto štáte, ak táto osoba je občanom Únie, iba ak bola predmetom rozhodnutia o vyhostení v súlade s právom Spoločenstva.